

Tson Na Tji Santiago

Incyaa Santiago ts'on 'naan' jon ndëe nn'an Israel na jndë tycyahn

¹ Ja Santiago macüji tsonvahin. Condui ja ts'an na itye'ntjon nnon Tyo'ts'on yo nnon Jesucristo, nquii jon na conduihin na itye'ntjon jon jaa. Mancya ts'on njan ndëe 'o' na conduihan ncho've tmaan' jaa nn'an Israel na jndë tycyaho' ninvaa tsonnangue.

C'oon ts'an na neiin' juu min vaa 'nan iquenon juu

² 'O' ntyjë na vantyja n'onho' Jesús, vaa xjen jndye nnon min na iquenhan' xjen 'naanhan' 'o' na nin'quitscyaahan' 'o' na m'anho' na vantyja n'onho' jon. Ya na nnda' vaa, c'onho' na cüineiin' jndyi n'onho'.

³ Ee juu na vantyja n'onho', xjen na vaa 'nan na iquenhan' xjen juuhan', juu nan'ñeen na coquenonho' vay'oonhan' 'o' na contjotyenho' ntyja 'naan' Tyo'ts'on.

⁴ Majo' juu na ntjotyenho' quityquii' joo navi'ñeen, ncyaho' na quindë ya na ngay'oonhan' 'o' na ngaqueho' ntyja 'naan' jon, na quindë ya na nan'xuanho' na conduiho' ntyja 'naan' Cristo.

⁵ Ndo' xe na aa ndyii' ncüiiho' ndicüaa' ts'on juu nchu vaa quits'aa juu quityquii' joo na iquenhan' xjenhin, can juu na ncyaa Tyo'ts'on na jnda' xquen juu. Na nts'aa juu na nnda', yajo' nninncyaa jon jñ'oon na ican tsan'ñeen ee juu jon

tyi'vacuaa xjen na ncyaa jon ndëë nn'an, min tyi'tsityia' jon ts'an na icanhan'.

⁶ Majo' ya na itsinin juu nnon Tyo'ts'on, cantyja ts'on juu na nninncyaa jon juu jñ'oon na ican juu. Min tyi'nc'oon juu na ve vaa na itsitiu juu. Ee ts'an na ve vaa na m'aan' ts'on xjen na ican juu vi naya nnon Tyo'ts'on, juu tsan'ñeen itsijonhan'hin cha'vijon juu ndaandue xjen na ijuuhan' na ntyque jndyehan' ncüii cüii ntyja.

⁷ Ts'an na nnda' vaa m'aan' ts'on, tyi'ndyii' ts'on juu na ncy'oon juu cüenta jñ'oon na ican juu nnon jon.

⁸ Ee xeevahin ncüii nnon na m'aan' ts'on juu, ndo' ncüiichen xuee mañoon nnon 'nan na m'aan' ts'on. Tyi'cüejon its'aa juu.

Ntyja 'naan' tsanndyia' yo tsantya

⁹ Juu ntyjëehë na vantyja ts'on Cristo na tsanndyia'hin, chuhan' na cüicjee' juu na njon conduihin ng'e na itsue Tyo'ts'onhin na conduihin jnda jon.

¹⁰ Majo' juu ntyjëehë na tyahin na mantyi vantyja ts'on juu Cristo, xjen na conan'cüejnaan' ntyje tyä juuhin ng'e na conduihin cüentaa' Tyo'ts'on, mantyi cüineiin' jndyi juu. Ee cha'xjen ntjaa' jndëë na tyi'vioo'han', cje co'uaahan', mannda' vaa na itsijonhan' na ngenon tsantya.

¹¹ Ee xjen na ndyova ndo'cüjioon' na jmin' jndyihan', co'uaa tscö jndëë, ndo' cocyaa ntjaa' 'naanhan', juu na nancoo' ntjaa'ñeen, cot-suhan'. Mandö' vaa itsijonhan' ntyja 'naan' tsantya, ntycüii ntyja 'naan' jon viochen xjen na itsichon jon na nnintyantyichenhin.

Juu na iquenhan' xjen ts'an yo juu na ityii'han' ng'eehan'hin

¹² Juu ts'an na minntyjee'tyen quityquii' joo na iquenhan' xjen 'naanhan'hin na nin'quitsquioohan'hin, min tyi'vacüaa'hin ntyja 'naanhan', neiin' tsan'ñeen, ee vi na jndë tenonhan' ndo' tyi'qui'ndyicjehin nnonhan', nquii Tyo'ts'on ntsiquindaa' jonhin na tyi'quintycüii na vando' ñuaan' juu. Ee jndë tco' jon 'ndyo jon na joo nn'an na ve'ngiohan jon, ncy'onhan cüentahan'.

¹³ Ya na vaa ncüii nnon na ityii'han' ng'eehan' ts'an na quitsitjahin, tyi'nc'oon' ts'on juu na nquii Tyo'ts'on i'ua jon ts'ian na quits'aa juuhan'. Ng'e nquii jon, min'ncüii nnon natyia tyi'xe'quindëë ngay'oonhan'hin na ntsitjahin, min tyi'xe'quits'aa jon ncüii nnon na ntyja 'naan'han' ntsitja ts'an.

¹⁴ Ee ncüii cüii ts'an ityii'han' ng'eehan'hin xjen na nquii juu ncyaa juu na juu 'nan natyia na nt'ue jndyi ts'on juu na nin'quits'aa juu, vay'oonhan'hin xjen 'naan'han'.

¹⁵ Ndo' juu na vay'oonhan' tsan'ñeen na quitsitjahin, vi na jndë tantjonhan'hin, itsijnda'han' na vaa jnaan' tsan'ñeen, ndo' juu jnan'ñeen, vi na jndë siquindëñ'ghan' xjen 'naan'han', itsijonhan' ntyja 'naan' juu cha'vijon ts'oo.

¹⁶ 'O' ntyjë na vi'nchjiho' na vantyja n'onho' Cristo, tyi'nan'vi'nn'an nqueho' na nnan'tiuho' na nquii Tyo'ts'on its'aa jon na vay'oonhan' ts'an na quitsitjahin.

¹⁷ Ee nquii tyëëhë Tyo'ts'on, ninnquii'chen ncyaa jon tsoñ'en 'nan na coy'ön cüenta na cote'jndeihan' jaa. Tsoñ'en 'nan na cojnty'ia na

conan'xueehan' tsjö'ndue, nquii jon tquenhan'. Majo' nquii jon min tyi'tsijonhan'hin yo joohan', ee covejndyo na conan'xueehan', majo' nquii jon tyi'jon quitscüejndyo jon ntyja 'naan' na its'aa jon yo jaa.

¹⁸ Ntyjantyi na nt'ue ts'on jon, tyincyaa jon na cota'nt'ö xcö ya na tanyja nn'ön juu jñ'oon naya 'naan' jon na mayuu'han'. Nnda' vaa na s'aa jon cha' njonntyichen iquenhan' jaa quii' nt'an tsoñ'en na tquen jon.

Quita'nguëë' nchu vaa na ico'xen jñ'oon' Tyo'ts'on

¹⁹ 'O' ntyjë na vi'ntyji na vanyja n'onho' Cristo, cüaa' n'onho' jñ'oonmin. Tsoñ'enho' c'oncjeho' na quindyeho' jñ'oon' Tyo'ts'on. Majo' tyi'nan'cjeho' na jen nin'quindueho' nchu vaa itsi'manhan', ndo' mantyi c'onho' na nion m'anho' na conan'vjeho' nn'an.

²⁰ Ee xjen na conan'vjëehë ntyjëehë, itscu'han' na quint'a cha'xjen na chuhan' na quitsam'an na tonnon Tyo'ts'on.

²¹ Mang'e na nnda', tsoñ'en na itsi'ndaa'han' ts'an na tonnon jon, ndo' mantyi yo nin'joo 'nan tyia jndyi nan'xuanhan', quitjiñ'enho' ntyja 'naanhan'. Ndo' yo na ndyia' n'onho', cy'onho' cüenta juu jñ'oon naya 'naan' jon na conduihan' najndei na yo juuhan' nndëë ntsin'man jon ñuaanho'.

²² Majo' quinan'manho' ndëë nn'an na conan'quindëho' nchu vaa na itsiquindyi jñ'oon' Tyo'ts'on. Ee xe na aa ve' condye ngueho'han'

min tyi'quita'nguee'ho'han', ve' conan'vi'nn'an nqueho'.

²³ Ee minnichen jaa na ve' condyëë nguë jñ'oon' Tyo'ts'on, majo' tyi'quita'nguëë'han', itsijonhan' ntyja njanhan cha'vijon ts'an na ve' ndyiaa' ngue juu nnon yo jnon.

²⁴ Ndo' vi na jndë jndyiaa' juu nchu vaa nnon juu yo jnon'hin, vja juu, ndo' maninñoon' ngitsuu' ntcüe' ts'on juu nchu vaa nnon juu.

²⁵ Majo' juu jñ'oon' Tyo'ts'on, itsijonhan' juuhan' cha'vijon jnon. Juu jñ'oon'ñeen na taquin-tyja na quindë conduihan' na ntyja 'naan'han' jndë jndyaa jaa na tom'an nacje 'naan' jnan. Xe na aa cotquën cüentahan' ndo' ninnquii'chen m'aa' nn'ön ntyja 'naan'han', ndo' min tyi'cotsuu' nn'ön na nt'aha cha'xjen na co'xenhan', yajo' t'man vaa na ndyio jon jn'aaan jaa.

²⁶ Minnichen ts'an na itsitiu nquii na quindë ya na itsit'maan' juu Tyo'ts'on, majo' tyi'iquen nquii juu xjen tsa juu, itsivi'nn'an nquiihin. Ve' jn'aaan ntyja na itsit'maan' juu jon.

²⁷ Ntyja na icüji' Tyo'ts'on cüenta na aa quindë ya na itsit'maan' ts'an jon, ndö vaa na itsi'manhan'. Nque yotsca na jndë tjë tye yo ndyee, quitejn-dei ts'an yo'ñeen navi' na coquenon joo, ndo' majo'ntyti joo nanntcu ninnque. Ndo' mantyi quen nquii ts'an cüenta na tyi'ntsijonhin natyia na cont'a nn'an na conan'jonhan nchu vaa na tsixuan tsonnangue.

2

Cüejon quint'aho' yo nn'an, min nanninñen', min nantya

¹ 'O' ntyjē na vantyja n'onho' nquii Jesucristo na conduihin na itye'ntjon jon jaa na taquintyja na t'man conduihin, tant'aho' na njon ngioho' ncüii ts'an, majo' ncüiichenhin tyi'quinjon ngioho.

² Cüa, nnduē xe na aa ntsque ve nn'an najon na covatjonho' na conan't'maan'ho' nquii Tyo'ts'on, ndo' ncüii joohin tsantyahin na cüe jon ndiaa na yantyichen, ndo' ñjon tsi'x'ee s'on ijan nt'ö jon. Majo' ncüiichen tsan'ñeen tsanjñen'hin, ve' ndiaa tjaa' cüe juu.

³ Majo' juu tsan'ñeen na cüe jon ndiaa na yantyichen, xe na aa conan'jñ'oon'ho'hin ndo' nndueho' nnon jon: “Nnda' ta, quijman' chjo ndöhin najon na yantyichen.” Majo' nnon juu tsanjñen' nndueho': “Ndö cüentye’”, Oo xe na aa nndueho' nnon juu: “Quijman' tyuaa ndyo na vequityēn.”

⁴ Ya na cont'aho' na nnda', yajo' tyi'cüejon cont'aho' yo nn'an. Ñ'engan na njonhin ngioho', majo' ndyii' nn'an na tyi'quinjonhan ngioho'. Ndo' na nnda', itsi'manhan' na conduiho' nn'an na tyia conan'tiu na tyi'jndyoyu cotji'ho' cüenta nchu vaa na njon condui ncüii cüii ts'an.

⁵ 'O' ntyjē na vantyja n'onho' na vi'ntyjiho', quindyeho' chjo jñ'oon na matsjö. Covaa' nn'ön na icüji Tyo'ts'on nanninñen' na conduihan cüentaa' nquii jon. Its'aa jon na nnda' cha' ntyja 'naan' na vantyja n'onhan jon ntsijonhan' joochan cha'vijon tsantya na min'ncüii nnon tyi'itsitjahan'hin. Ndo' joo nn'an na conan'vi'ngiohan jon, jndē tco' jon 'ndyo jon na tsoñ'en na condui jon na itye'ntjon jon, ntsiquindaa' jonhan' joochan.

⁶ Majo' 'o' cont'aho' na tyi'quinjon nque nan-

ninñen'. Ndo' mangioho' na nque nantya'ñeen cont'avi'han 'o'. Manquehin cotsachohinho' nt'ö jüe cha' quit'uiivi'han'ho'.

⁷ Ndo' manquentyi nantya na conan'neinhan jñ'oon tsan' cjoo' xuee' Cristo, nquii jon na taquin-tyja na t'man conduihin ntyja 'naanho', majo' 'o' xuee' jon njon jndyihan' ngioho', manquii jon na tyii' Tyo'ts'on 'o' ntyja 'naan' jon.

⁸ Vaa jñ'oon na tquen Tyo'ts'on na taquintyja na t'man ico'xenhan'. Itsohan': "Cüivi'ntyji' min-ninchen ts'an cha'xjen na vi'ntyji nquii 'u'." Juu jñ'oonva' xe na aa mavanguee'han' vaquinjon' matsa'.

⁹ Majo' xe ve' cotjiho' nin nn'an na cont'aho' na njon, yajo' itsijnda'han' na conan'xuanho' jnan, ee jñ'oon na tquen Tyo'ts'on na ico'xenhan', juuhan' itsinchu'han' na jndë conan'tjaho'.

¹⁰ Ee xe na aa vanguee' ts'an tsochen jñ'oon na tquen Moisés na ico'xenhan', ndo' xe na aa itsitjahin ntyja 'naan' min ve' ninncüiihan', condui tsan'ñeen ts'an na ta'nan siquindë juu joo jñ'oon'ñeen, ndo' na nnda', chujnan juu nnon Tyo'ts'on ntyja 'naan tsoñ'en jñ'oon' jon na ico'xenhan'.

¹¹ Ee manquiiintyi jon na itso jon: "Tyi'nc'on' yo ts'an na ve' ndö' ro", mantyi itso jon: "Tyi'ntscue' ts'an." Ndo' xe na aa mavangue' na tyi'com'an'ya' yo ts'an na ve' ndö' ro, majo' xe na aa iscue' ts'an, jndë chujnan' ndëë tsoñ'en ntji 'naan' jon na ico'xenhan'.

¹² Vaa jñ'oon na ico'xenhan' na ntyja 'naan'han' itsiquindyaa Tyo'ts'on 'o'. Ndo' ntyja 'naan' majuuntyihan', jo' ntco'xen jon 'o' na aa

conan'veho'han', ndo' aa ta'nan. Mang'e jo' quint'aho' cüenta nin jñ'oon na nan'neinho' ndo' nin 'nan na nt'aho'.

¹³ Ee xe naneinhin na tyi'c'ön na nty'ia ro nn'an ngiö, yajo' juu xjen na ntco'xen jon nn'an ntyja 'naan' jnanhan, min tyi'xe'c'oon jon na nty'ia rö ntyjii jon. Majo' xe naneinhin m'an na nty'ia ro nn'an ngiö, yajo' mantyi ncy'oon jon na nty'ia rö jaa ntyjii jon juu xjen na ntco'xen jon nn'an ntyja 'naan' jnanhan.

'Nan na its'aa ts'an, tsi'manhan' na aa vantyja ts'on juu Tyo'ts'on

¹⁴ 'O' ntyjê na vantyja n'onho' Cristo, xe na aa conduë na vantyja nn'önhin, majo' xe tyi'quitejndei jaa ts'an 'nan na itsitjahan'hin, xe na aa nnda' vaa na cont'a, juu na vantyja nn'önhin, ve' jn'aanhan'. Ndo' nquii Tyo'ts'on, ¿Aa ntsin'man jon ñuan njanhan ve' ng'e na conduë na nnda'? Tyi'je'quindëe.

¹⁵ Cüa, nduë, xe na ncüii ntyjêehë tsans'a, oo ncüii tsanscu na vantyja ts'on juu Cristo, juu xjen na itsitjahan' ndiaa na ntcüe juu oo 'nan na ntcüa' juu,

¹⁶ Ndo' xe ncüiiho' ngitso juu nnon tsan'ñeen: “Ya ntyjê, cja' ntcüe' va'. Quityio Tyo'ts'on jn'aan 'u' na nninjnda' ndiaa na ntcüe' yo 'nan na ntcüa'.” Ndo' na nnda' jñ'oon tsu' nnon tsan'ñeen, xe tyi'ninncyaa' 'nan na icanhan'hin, ¿Yuu vaa na ite-jndeihan'hin?

¹⁷ Ndo' mantyi ntyja 'naan' na vantyja ts'on ts'an Cristo, majo' tyi'nin'ncyaa juu 'nan na itsitjahan' ncüiichen ts'an, juu na vantyja ts'on tsan'ñeen, ve'

jn'aanhan'. Nn'an na vantyja n'onhan na cont'a na nnda', juu na vantyja n'onhan, itsijonhan' juuhan' cha'vijon ts'oo.

¹⁸ Majo' m'aan ts'an na ntsincüe' juu jñ'oon nnön na ngitso juu: "U' xia'ntyi na vantyja tson' Tyo'ts'on, majo' ja matejndei nn'an 'nan na icanhan'hin." U' na nnda' vaa na matsu', quitsi'man' nnön nchu vaa na vantyja tson'hin na tyi'cotejndei' nn'an 'nan na icanhan'hin, ndo' ja yo na matejndei nan'ñeen, ntsi'man nnon' na vantyja ts'ön jon.

¹⁹ Matsu' na vantyja tson' na ninncüii Tyo'ts'on m'aan. Juu jñ'oon'ñeen mayuu'han', majo' it-siquijñ'eenhan' 'u' na m'aan' tson' na xia'ntyi jo' 'nan icanhan' ntyja 'nan'. Ee nque yotyia na cotyentjonhan nnon yutyia tque, mantyi vantyja n'onhan na ninncüii Tyo'ts'on m'aan, ndo' na nnda' cotji'hin cüenta, coquityuehin ata coviquijnty'ehin.

²⁰ Condui 'u' ts'an na tsan' xquen'. Aa icanhan' na quitsi'man nnon' na ncüii ts'an na vantyja ts'on juu, majo' min tyi'cotejndei juu nn'an, juu na vantyja ts'on tsan'ñeen ve' jn'aanhan'.

²¹ Cha' ntyja 'naan' tsochiihi Abraham. Juu jnda jon Isaac, tyincyaa jonhin nnon Tyo'ts'on na tyio juuhin cjoo' ncüii nnontyiu cha'vijon na ninncyaa ts'an quioo' nnon jon. Ndo' ng'e na siquindë tsan'ñeen jñ'oon na tso Tyo'ts'on nnon juu, jo' tquen jonhin na tajnan tsixuan juu.

²² Yajo' quitquenho' cüenta na juu na tovantyja ts'on jon Tyo'ts'on, juuhan' si'manhan' yo 'nan na s'aa jon. Ndo' ng'e na nnda', juu na vantyja ts'on jon, tquenhan' juuhan' na quindëhan'.

23 Ndo' na nnda', juu jñ'oon na tji Moisés, siquindëhan' juuhan'. Itsohan': "Nquii Abraham, tovantyja ts'on jon Tyo'ts'on, ndo' ng'e na nnda', jo' tquen jonhin na conduihin ts'an na tajnan tsixuan." Ndo' mantyi na itsininhan' na condui tsan'ñeen ts'an na ya jñ'oonhin yo Tyo'ts'on.

24 Yajo' itsi'manhan' na tquen Tyo'ts'on ts'an na tajnan tsixuan juu xeng'e ntyja 'naan' 'nan na its'aa juu, chito ve' xia'ntyi ng'e na vantyja ts'on juuhin.

25 Ndo' majo'ntyi itsijonhan' ntyja 'naan' tsan-scuntjaa' Rahab. Ee nque nn'an na jñon Josué tsjoon' tsanscu'ñeen na tyequitquenhan cüenta nchu vaa juu tsjoon'ñeen, tejndei juu nan'ñeen ndo' jñon ntcüe' juuhan ncüiichen nato, cha' nque sondaro tsjoon' juu tyi'nan'cüjehan joo nan'ñeen. Ndo' ng'e na nnda' vaa 'nan s'aa juu, tquen Tyo'ts'onhin na tajnan tsixuan juu na tonnon jon.

26 Juu si'ts'o 'naan' ts'an, vi na jnde jndui' juu na ndyii' na vando' juu, conduihan' ts'oo. Mannda' vaa na itsijonhan' juu ts'an na ve' vantyja ngue ts'on juu Tyo'ts'on, majo' tyi'quitejndei juu ncüiichen ts'an yo 'nan na icanhan'hin, juu na vantyja ts'on tsan'ñeen, itsijonhan' juuhan' cha'vjon ts'oo.

3

Ntyja 'naan' tsa ts'an

1 'O' ntyjë na vantyja n'onho', nque nn'an na conan'manhan jñ'oon' Tyo'ts'on ndëë nn'an, jantyichen na ntco'xen jon joo nan'ñeen. Ng'e jo', yantyichen na tyi'jndyeho' na ntsaque'ho' juu ts'ian'ñeen.

² Tsoñ'en jaa jndye nnon min na tyi'caquinjoon' 'nan cont'aha. Majo' xe na aa tyi'cotsitja ts'an ntyja 'naan jñ'oon na itsinin jon, conduihin tsan na tque its'aa, ee xe na aa iquen jon cüenta 'ndyo jon, nndëë ntquen jon xjen ninvaa si'ts'o 'naan' jon.

³ Cha' ntyja 'naan' quitso, coty'i frenon jndyue o' cha' ntquën xjen o' na c'o o' yuu va na nt'ue nn'ön, ndo' yo joo frenon'ñeen cotquën xjen ninvaa si'ts'o 'naan o'.

⁴ Ndo' mantyi c'oon' n'onho' ntyja 'naan' nt'aandaa. T'manhan' ndo' jndei m'aan jndye na vantyquehan' joohan'. Majo' juu ts'an na vay'oonhan', chjo tscaa' pala 'naan'han', majo' yo juuhan' its'aa jon na cjahan' min'cya ro yuu va na nt'ue ts'on jon.

⁵ Mantyi ntyja 'naan' tsa ts'an. Chjohan' quityquii' si'ts'o njanhan, majo' yo joohan' conan's'a jaa, conan'ntcu jaa, na jndye nnon 'nan na vaquinjon' cont'a. Ndo' mantyi ncüii ntqueen'chon chjo, min na chjohan', majo' nndëë ntscü'ahan' ninvaa ncüii jndëë tque. Mannda' vaa na itsijonhan' natë' na cont'a ya na conan'nën jñ'oon tyia cjoo' ncüiichen ts'an.

⁶ Ntyja 'nan na its'aa tsa ts'an natë', itsijonhan' juuhan' cha'vijon chon. Ee joohan' mat'manntyi jnan nan'xuanhan', chito min'cya ro ncüiichen nnon si'ts'o njanhan. Ndo' joohan' cont'ahan' na ninvaa si'ts'o njanhan nan'xuanhan' jnan. Ee yo joohan' conan'jmiin' jaa ndëë nn'an tso xuee na cotsam'an. Joo yotyia na m'anv'io, joohan coty'i'han chon jaa na conan'nën jñ'oon tyia.

⁷ Nque nn'an condëë conan'xion'han ncüii cüii

nnon quioo' na cotsaca' yo ncüii cüii nnon quinsa
yo tsoñ'en quioo' na cotsaman' tsia, yo nin'quioo'
na m'an quityquii' ndaandue, ndo' tondëë to-
nan'xion' nan'ñeen joo quioo'ñeen.

⁸ Majo' juu tsa ts'an, ta'nan ts'an na nndëë ntsix-
ion'han' cha' na tyi'nan'nën jñ'oon tsan'. Juu tsa
ts'an itsichonntyichenhan', ndiquindëë ntquen
ts'an xjenhan'. Itsi'ndaa'han' nn'an, itsijonhan'
joohan' cha'vijon ndaa 'ndyo quitsu ntscuee'han'
ts'an.

⁹ Yo ndaha conan't'maan' jaa nquii Tyo'ts'on na
conduihin tyëehë, ndo' mayo joontyihan' conduë
jñ'oon tsan' cjo nn'an na mantyi sia jonhan na
jndui joohan cha'na nquii jon.

¹⁰ Conan't'maan' Tyo'ts'on yo jndyuë, ndo' man-
tyi mayo joohan' conan'nën jñ'oon tsan' cjo nn'an.
'O' ntyjë na vantyja n'onho' Cristo, taviquichuhan'
na cont'aha na nnda'.

¹¹ Ndaa ya yo ndaa jaquitson, mangiö na
je'quindui'han' na manin'juuntyi tsui'.

¹² 'O' ntyjë na vantyja n'onho' Cristo, man-
gioho' tyi'je'quit'uii' tēquichi ts'oon tēmanco, min
tyi'je'quit'uii' tēndë' ts'oon tēndë. Mantyi ndaa
ya yo ndaaja quitson, min tyi'xe'quindui'han' na
manin'juuntyi tsui'.

Juu na jnda' nquen nn'an, ve nnonhan' min

¹³ Xe na aa m'aan ts'an quii' nt'anho' na jnda'
xquen juu ndo' t'man vaa na ivaa' ts'on juu, c'oon
juu na nty'ia ro nn'an nchjii juu, ndo' quits'aa juu
tsoñ'en cha'xjen na chuhan' cha' cüityincyoo' na
conduihin ts'an na jnda' xquen.

14 Majo' xe na aa conan'tëë' jndyi n'onho' nn'an, ndo' yo na conan'quinjon nqueho', chintyi ntyjeho', yajo' tyi'nan'ntsaho' na conan'tiuho' na conduiho' nn'an na jnda' nquen. Ee ya na cont'aho' na nnda', nnintyincyoo' jndyoyu na conan'vi'nn'an nqueho' na condueho' na mayuu' na jnda' nquenho'.

15 Ts'an na nnda' tsixuan, juu na jnda' xquen juu, chito nquii Tyo'ts'on tyincyaaahan', cüejonhan' juuhan' tsixuanhan' ntyja 'naan' tsonnangueva. Cüejonhan'han' yo cha'xjen juu na jnda' nquen nn'an na tyi'c'onhan nacje 'naan' Tyo'ts'on. Juu na nnda' vaa na jnda' nquenhan, nquii yutyia incyaa juu na nan'xuanhinhan'.

16 Ee minnichen ts'an na itsitëë' jndyi ts'on juu ntyje, ndo' na itsiquinjon nquiihin, chito nque ntyje juu, tsojnaan' jo' conan'ntja' nn'an ndo' cont'ahan tsoñ'en nnon natyia.

17 Majo' juu na incyaa Tyo'ts'on na jnda' xquen ts'an, nein min 'nan na its'aahan'. Navejndyee juu ts'an na tsixuanhan', m'aan juu na ntju' 'nan na itsitiu juu. Jndë jo' majuuntyihan' its'aahan' na int'ue juu nchu vaa cha' joo nn'an na conan'ntja'han, quintjo ya ntcüe'han yo ntyjehan. Ndo' mantyi conduihin ts'an na ya ñuan tsixuan juu yo ntyje juu, ndo' min vandya' ntyjii ncüii ts'an yo juu, majo' its'aa juu na njon nchu vaa na ntyjii tsan'ñeen. T'man vaa na m'aan juu na nty'ia nn'an ntyjii juu. Tyi'quits'aa juu na vay'oon juu jñ'oon yo ncüii ts'an, majo' ncüiiichen tsan'ñeen, min tyi'quitsue juu nnon juuhin. Ndo' mantyi tyi'quits'aa juu na ve vaa ntyja na vam'aan juu. Mantyi jndye vaa na itejndei juu nn'an.

18 Cha'xjen ncüii ts'an innon' juu 'nan cha' ngue' ntjon, mannda' vaa na itsijonhan' ntyja 'naan' ts'an na itsichon juu na quintjo ya ntcüe' nn'an na conan'ntja'hin yo ntyjehan. Juu na itsichon tsan'ñeen, ts'ian na its'aa juu na quintjo ya nan'ñeen, jndye nnon 'nan ya cove' ntyja 'naan' ts'ian'ñeen.

4

Quitjue'cjeho' nnon Tyo'ts'on

¹ ¿Ndu ñ'enho' na conan'quinanho' ndyia' yo ntyjeho', conan'ntja'ho' yohan? ¿Nin ts'iaan' na nnda' vaa m'anho'? Aa chi nnda' vaa ng'e na nt'ue jndyi n'onho' na cuaa 'nan ndueeho'. Joohan' cotquenhan' xjen 'naanh'ho' na conan'quita'ho' tyia' yo ntyjeho'.

² Min 'nan na conan'cjaa' jndyi n'onho' na cuenhan' ndueeho', majo' ng'e na nndiquindëë nt'aho' na nnda', jo' nnan'cuee'ho' tsan'ñeen cha' 'naan' juu ntjohan' ndueeho'. Nt'ue jndyi n'onho' na cuen 'naan nn'an ndueeho', ndo' jnaan' na tacuenhan', jo' conan'quinanho' ndyia' yo nn'an, conan'ntja'ho' yohan. Ndo' 'nan na nt'ue jndyi n'onho', tyi'cuenhan' ndueeho' ng'e na tyi'cotanho' nnon Tyo'ts'on na nninncyaa jonhan' na ninjnt'ueho'.

³ Ndo' xjen na cotanho' nnon jon na 'nan na nt'ue n'onho', itscu'han' na ninncyaa jonhan' ng'e cochue' n'onho' ntyja 'naan' na cotanho'han'. Ee ve' cotanho' na quitejndei jonho', cha' nguein 'nan na nninjnt'ueho'han' cha'xjen na cavee' n'onho'.

⁴ Ndo' na nnda' xjen nn'anho', itsijonhan'ho' cha'vijon nanntcu na m'an s'ahan, majo' cot'ahan

jndyue mañoon nannon. ¿Aa tyi'covaa' n'onho' na joo nn'an na neiin' jndyi n'onhan ntyja 'naan' juu na tsixuan tsonnangue, conduihan nn'an na tyi'quijndoo'han Tyo'ts'on? Ndo' ng'e na nnda', minnichen ts'an na nt'ue ts'on juu na ntsijonhin yo juu 'nan na tsixuan tsonnangue, nquii juu its'aa juu na conduihin ts'an na jndoo' juu Tyo'ts'on.

⁵ Oo ¿Aa m'aan' n'onho' na ve' jn'aan juu jñ'oon' Tyo'ts'on na jndui na itso jon: “Juu Espíritu Santo na tyincyá Ja na c'oon Jon quii' n'onho', t'man vaa na vi'ntyjii Jon 'o', ndo' nt'ue jndyi ts'on Jon na xia'ntyi Ja quinan'vengioho'?”

Nnda' vaa na itsiquindyí jñ'oon'ñeen.

⁶ Majo' nquii Tyo'ts'on t'man vaa na itejndei jon jaa cha' nndëë ntji jaa ntyja 'naan' 'nan na nt'ue jndyi nn'ön na tyia nan'xuanhan'. Ee mantyi vaa ncüiichen jñ'oon na jndui na sinin Salomón na itsohan': “Joo nn'an na conan'ntsahin, ico' Tyo'ts'on ndëë nan'ñeen, majo' nque nn'an na conan'ndyia'hin na tonnon jon, itejndei jonhan.”

⁷ Mang'e na nnda' itsiquindyihan', jo' quitjue'cjeho' nnon jon. Juu xjen na itsichon yutyia na quinan'tjaho', quita'ho' nnon juu. Ee xe na aa nt'aho' na nnda', yajo' nnannon juu 'o'.

⁸ Quinan'ndyoo'ho' na m'aan Tyo'ts'on, yajo' mantyi nquii jon ntsindyoo'hin yoho'. 'O' na nan'xuanho' jnan, quitjiho' ntyja 'naanhan' cha' nduiho' na ntju' ntyja 'naan' na cotsam'anho'. 'O' na ve vaa na m'aan' n'onho' na conan'jonho' yo Tyo'ts'on, quintcüe' n'onho' cha' nndëë nan'xuanho' na ji'uaho' na tonnon jon.

⁹ Ng'e na ngioho' na conan'tjaho' nnon Tyo'ts'on, jo' ncyaho' na quitsichjoo' jndyihan'

n'onho', quityueeho' ntyja 'naan'han'. 'Nan na incyaahan' na neinho' ndo' na conchoho' natyia na conanjonho', quitsityia jndyihan' ngioho' ata na ntycyaa ndaa ndëëho'.

¹⁰ Quitjue'cjeho' nnon Cristo, nquii jon na conduihin na itye'ntjon jon jaa. Quindue jndyoyuho' nnon jon 'nan na conan'tjaho', yajo' ntsiquinjon jonho'.

'U' tyi'ncüji' cüenta na aa itsitja ts'an na vantyja ts'on

¹¹ 'O' ntyjë na vantyja n'onho' Cristo, tanan'neinho' jñ'oon tyia nacjo ntyjeho'. Ee na itsinin ts'an jñ'oon tyia nacjo ntyje juu na mantyi vantyja n'onhan Cristo, ndo' na icüji' juu cüenta na conan'tja nan'ñeen, icüji' tsan'ñeen jñ'oon tyia nacjoo' jñ'oon na iquen Tyo'ts'on na ico'xenhan'. Ndo' its'aa nquii juu na conduihin jüe na icüji' juu cüenta nin jñ'oon na co'xenhan', chito conduihin ts'an na itsiquindë juu jñ'oon'ñeen.

¹² Xia'ntyí nquii Tyo'ts'on tqüen jon jñ'oon na ico'xenhan', ndo' na manquiintyi jon ntco'xen jon jaa ntyja 'naan' na conan'tja jaa na tonnon jon. Juu jon tsixuan jon na ntsin'man jon ñuan njanhan oo na aa ncju' jon jaa v'io. Ng'e na nnda', tyi'nan'xuanho' na ngitoxenho' ntyjeho' na aa conan'tjahin tonnon nquii jon.

Joo 'nan na conan'jnt'a na nnt'a, min tyi'jnda' na aa nduihan'

¹³ Vaa jñ'oon na nin'quitsjö ndëë 'o' na condueho' na xeevahn oo 'io cha nc'oho' ncüiichen tsjoon, na ntjoho' jo' ncüii chu na nnt'aho' jnda s'on.

14 Ndo' min tyi'quindioho' nin 'nan na ngenonho' 'io cha. Ee itsijonhan' ntyja na cotsam'an cha'vijon chincyuts'o na chjovi' xjen covityincyoo'han', ndë jo' cotsu ntcüe'han'.

15 Yantyichen na quindueho': "Xe na aa nt'ue ts'on Tyo'ts'on, ndo' xe na aa nninncyaa jon na cotsam'anntyë, nt'a 'nan na m'aan' nn'ön."

16 Majo' ya na conan'jnda'ho' na nin ncüii nnon 'nan na nnt'aho' na min tyi'cotan jndyeeho' nnon Tyo'ts'on na aa nt'ue ts'on jon na nnduihan', ndo' na nnda' xjen nn'anho', conan'ntsa nqueho' ntyja 'naan' 'nan na nnt'aho'. Ndo' juu nan'ñeen tyia tsixuanhan'.

17 Ndo' juu jñ'oon'ñeen, itsiquindyihan' na juu ts'an na ntyjii juu nin 'nan na chuhan' na quits'aa juu, min tyi'quits'aa juuhan', majnda' na vaa jnaan' juu.

5

Nantya na vat'io cont'a, quitquenhan cüenta

1 'O' nantya, quitquen yaho' cüenta jñ'oon na mantsjö ndëëho'. Quitsichjoo'han' n'onho' ndo' jndei quityueeho' ng'e jndë mangüentyja xjen na ngenonho' navi'.

2 Ee 'nan na conan'tjonho' na itsityahan'ho', jndë vandi'ndaa'han'. Ndo' mantyi joo ndiaa ya 'naanho', cocüa' quinty'uahan'.

3 Ndo' mantyi joo s'on 'naanho', s'on ijan yo s'on xuee, co'on tscüahan', ndo' juu tscüa'ñeen icüji' jndyoyuhan' na conan'tycüii' 'o' s'on'ñeen ndëë nn'an. Mangüentyja xjen na vi' jndyi ntquenonho', ndo' juu navi'ñeen ntsijonhan' juuhan' cha'vijon chon na ntscohan' ninvaa si'ts'o 'naanho'. Majo'

ngueemin na mats'ia conan'jndyentyichenho' s'on ndo' naneinhin jndë tindyo na ntco'xen Tyo'ts'on nn'an ntyja 'naan' na conan'tjahan.

⁴ Majo' matsjö ndëëho', c'oon' n'onho' nchu vaa tont'aho' yo moso 'naanho' na totyjehan 'naanho' na tue'. Tonan'vi'nn'anho' nan'ñeen na tyi'quindë xoquitu' na totyionho'hin. Ndo' nquii Tyo'ts'on na tsoñ'en najndei na conduihin, jndë indyii jon na conan'xuaa nan'ñeen ndëëho' na nnda' cont'aho'.

⁵ 'O' taquintya na ya m'anho' tsonnanguevahn. Coninncyatoho' yo minninchen nnon 'nan na cavee' ngioho'. Cha'xjen conan'qui'mën quioo' na ndëcya nnan'cuëë' juu o', mannda' ro itsijonhan' 'o' na coninncyañ'enho' yo tsoñ'en nnon 'nan na nt'ue n'onho', ndo' min tyi'quitquenho' cüenta na mavaavi' xjen na nt'uiivi' Tyo'ts'on 'o'.

⁶ Majo' 'o' cont'aho' na nque nanm'ann'ian quityi'han joo nn'an cüentaa' Tyo'ts'on vancjo cha' quit'uiivi'han'hin, ata cont'aho' na quinan'cüje nan'ñeen joochan, ndo' min tanchu ya na nndëë ngita'hin na tyi'nt'aho' natë'hin.

C'onho' na t'man n'onho' quityquii' na inchjehan' 'o'

⁷ 'O' ntyjë na vantyja n'onho' Cristo, cüendoo'ho' na mancüjee' nnda' jon, tyi'ndyioon' n'onho' na coquenonho' nan'min'. Quitquenho' cüenta ntyja 'naan' ts'an na inon' ntjon. Juu tsan'ñeen imin-doo' jon ndaatsua' na ngioo jndyee yo ndaatsua' na mats'ia cha' ngue' ntjon 'naan' jon na ntyjee jonhan' na nninjnt'uehinhan'.

⁸ Ng'e na tajndye xjen vitja na ncüjee' ntcüe' ta Jesús, jo' yo na t'man n'onho' cüendoo'tyenko'hin,

cha'xjen juu tsan'ñeen na iminndoo' jon na ngue' ntjon 'naan' jon.

⁹ 'O' ntyjë na vantyja n'onho' Jesús, tyi'ntyioo' jnan ntyjeho' yo 'nan na coquenonho', ee xe na aa cont'aho' na nnda', ncüji' Tyo'ts'on cüenta na nqueho' vaa jnanho'. Ndo' mantyi cañjoon' n'onho' na nquii jon na conduihin na ntco'xen jon nn'an ntyja na conan'tjahan, mavaavi' xjen na nndyo ntcüe' jon.

¹⁰ 'O' ntyjë na vantyja n'onho', joo nn'an na toninncyä jñ'oon na si'man Tyo'ts'on ndëëhin ntyja 'naan' 'nan na nguua, tom'anhan na t'man n'onhan quityquii' joo navi' na toquenonhan. Mantyi nqueho' ncyaho' na joo jñ'oon ntyja 'naan' 'nan na toquenon nan'ñeen, nnan'manhan' ndëëho' na mantyi c'onho' na t'man n'onho' quii' 'nan na coquenonho'.

¹¹ 'O' mangioho' na nque nn'an na contjotyenhan ntyja 'naan' Tyo'ts'on min na coquenonhin navi', joo nan'ñeen conduihin nn'an na m'anhan na neinhan. Jndë jndyeho' jñ'oon ntyja 'naan' juu Job, na tontjotyenhin ntyja 'naan' Tyo'ts'on min na jndye nnon navi' na toquenon jon. Ndo' mantyi cotquenho' cüenta na joo 'nan ya na tots'aa Tyo'ts'on yohin vi na jndë tenon navi'ñeen. Ee nquii jon, ya ñuan tsixuan jon ntyja 'naan' nn'an ndo' nty'ia rohan ntyjii jon.

¹² 'O' ntyjë na vantyja n'onho' Cristo, ndö jñ'oon na t'manntyichen na matsjö ndëëho'. Ya na ncüiho' nin'quitsi'man nquii' juu na mayuu' cüii jñ'oon na itso juu, tyi'ngitso juu na ntyjii Tyo'ts'on. Min tyi'ngitso juu na nquii jon na m'aan quiñoon'ndue ndyiaa' jon na nnda' vaa cha'xjen

na tso juu. Min tyi'ngitso juu na nquii jon na tquen tsonnangue ntyjii jon ntyja 'naan' 'nan na itso juu. Xjen na itso juu na mayuu' ncüii jñ'oon, cüiyuu'han'. Ndo' xe na aa itso juu na tyi'yuu' ncüii jñ'oon, cüityincyoo' na tyi'yuu'han'. Ya na conan'neinho' cha'na tsjö ndö', tana itsijnda'han' na quit'uui Tyo'ts'onho'.

Jndye nnon its'aa Tyo'ts'on xeng'e na conan'nën nnon jon

¹³ Xe na aa ndyii' ncüii 'o' na vaa ncüii nnon 'nan na nchjehan'hin, quitsinin juu nnon Tyo'ts'on cha' quitejndei jonhin. Ndo' mantyi xe na aa ndyii' ncüii 'o' na neiin' juu, quitsit'maan' juu Tyo'ts'on na ita juu alabanzas.

¹⁴ Ndo' xe na aa m'aan nin 'o' na vii' juu, queen' juu nn'an na conintquehan ndëe nn'an na conduihan tmaan' cüentaa' Tyo'ts'on na c'ohan na m'aan juu. Ndo' vi na jndë squehan jo', quitanhan nnon Tyo'ts'on na quitsin'man jonhin, ndo' yo xuee' ta Jesús quityeehin nchen'hin.

¹⁵ Ndo' juu jñ'oon na cotan nan'ñeen ntyja 'naan' juu ng'e na vantyja n'onhan jon, ntyja 'naan' juuhan' ntsin'man jon tsanvii'ñeen ndo' ntsue jonhin. Ndo' mantyi juu tsan'ñeen, xe na aa vaa jnaan' juu, ntsit'man ts'on jonhin.

¹⁶ Mang'e na nnda', joo ntyjeho' na vantyja n'on jon, ncüii ro ncüiiho' quitji' jndyoyuho' ndëehan ntyja 'naan' ncüii cüii nnon 'nan na conan'tjaho'. Ndo' mantyi nque ntyjeho' na it'uui tycuhin, nin-nquii'chen quinan'neinho' nnon Tyo'ts'on ntyja 'naanhin na quitsin'man jonhan. Juu ts'an na vantyja ts'on juu Cristo na jndë tquen Tyo'ts'onhin

na tajnan tsixuan juu, nquii najndei na condui jon, t'man vaa na covityincyoo'han' ntyja 'naan' jñ'oon na ican tsan'ñeen nnon jon.

¹⁷ Nquii Elías tonduihin ts'an na toninncyaa jñ'oon' Tyo'ts'on. Ndyu na toxen'chen totsiniin jon jñ'oon ntyja nchu vaa 'nan na nguaa. Mats'anhin cha'xjen min'cya ro jaa. Nquii jon yo mancha'chen ts'on jon tcan jon na tyí'ngua', ndo' siquindë Tyo'ts'on jñ'oon na tcan jon ee ndye chu xoncüe tatua'.

¹⁸ Ndo' vi ndëcya, tcan jon na quits'aa Tyo'ts'on na cua' nnda', ndo' tua', ndo' ntjon na jnon nn'an tue'han'.

¹⁹ 'O' ntyjë na vantyja n'onho' Cristo, xe ncüiiho' na vajnaan' juu jñ'oon na mayuu' ndo' ntsitycyaa'hin ntyja 'naan'han', ndo' ncüiichen ntyjeho' ntejndei jonhin na ntcüe' juu,

²⁰ Cañjoon' n'onho' na minnichen ncüii 'o' na itsintcüe' juu tyje juu nato na tyi'ya na njon tsan'ñeen na itsitjahin nnon Tyo'ts'on, tsin'man jonhin na tyi'quitsu ñuaan' juu. Ndo' xeng'e na nnda' s'aa tsan'ñeen yohin, its'aa jon na juu jnan na nintotsixuan juu, jndë sit'man ts'on Tyo'ts'onhin.

Jn'oon xco na tqwen tyo'ts'on
New Testament in Amuzgo, San Pedro Amuzgos
(MX:azg:Amuzgo, San Pedro Amuzgos)

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Amuzgo, San Pedro Amuzgos

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amuzgo, San Pedro Amuzgos [azg], Mexico

Copyright Information

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Amuzgo, San Pedro Amuzgos

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-03-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 20 Mar 2024

d8a54041-81ce-5bdf-9060-152f7eb71dc8